

VEREJNÝ OCHRANCA PRÁV: POLICAJNÝM ZÁKROKOM VOČI ŽENE DOŠLO K PORUŠENIU ZÁKLADNÉHO PRÁVA NA NEDOTKNUTEĽNOSŤ OSOBY

Bratislava, 21.11.2023

Na verejného ochrancu práv sa obrátila podávateľka, ktorá namietala postup príslušníka Policajného zboru. Uvádzala, že pri odovzdávaní maloletého syna na styk s otcom pred svojím rodinným domom zistila, že otec privolať policajnú hliadku. Počas nahrávania si evidenčného čísla policajného vozidla mobilným telefónom ju príslušník vyzval na predloženie občianskeho preukazu. Keďže ho nemala pri sebe ale v dome, požiadala aby si preň mohla zájsť. Toto príslušník Policajného zboru odmietol, podávateľku zadržal a predviedol na obvodné oddelenie, kde od nej opätovne vyžadoval predloženie občianskeho preukazu. Taktiež jej nedovolil zamknúť domácnosť, pričom sa v dome nachádzal jej druhý maloletý syn.

Verejný ochranca práv po preskúmaní podnetu skonštatoval, že príslušník Policajného zboru nielenže nebol oprávnený zadržať a predviesť podávateľku na oddelenie, ale v danom prípade neboli splnené podmienky ani na to, aby ju legitimoval.

„Policajný zásah do slobody a integrity človeka má v právnom štáte jasne stanovené mantinely. Tieto nemožno prekročiť. Aj preto som prípad podrobne preskúmal a zameril som sa na to, či bolo nevyhnutné matku dieťaťa v danej situácii predviesť na útvar Policajného zboru. Policajt ju mohol vyzvať na preukázanie totožnosti, len ak by boli splnené dve podmienky - prvou podmienkou je, že preukázanie totožnosti osoby bolo skutočne potrebné. Druhou podmienkou je, že ho možno vykonať len pri plnení úloh policajta podľa zákona o Policajnom zbore. Podľa vyjadrenia polície, mal príslušník vyzvať podávateľku na preukázanie totožnosti preto, že pri nahrávaní sa pohybovala po ceste a nevyužívala chodník. Príslušník podávateľku na porušovanie ustanovení zákona o cestnej premávke síce upozornil, ale z predložených dokumentov som nezistil, že by polícia vykonala úkony týkajúce sa ďalšieho riešenia tohto priestupku. Pokiaľ policajt nemal záujem priestupok skutočne riešiť, nemal ani dôvod podávateľku, okrem upozornenia, aj legitimovať. Navyše, príslušník mal o osobe podávateľky základnú vedomosť. Vedel kde býva a z akého dôvodu sa pred domom nachádzala. Aj preto som skonštatoval, že neodôvodnenou výzvou na preukázanie totožnosti a následným predvedením na policajné oddelenie došlo k porušeniu 1) základného práva podávateľky na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života, 2) základného práva na nedotknuteľnosť osoby, 3) základného práva na osobnú slobodu, 4) základného práva na pozbavenie slobody len zo zákonných dôvodov a zákonným spôsobom. Som rád, že i polícia uznala nezákonné konanie policajta. Preto boli všetci policajti príslušného obvodného oddelenia opätovne preškolení z dodržiavania Etického kódexu príslušníka Policajného zboru.“ uviedol verejný ochranca práv, Róbert Dobrovodský.

Podľa zákona, ak vyzvaná osoba odmietne preukázať svoju totožnosť, policajt je oprávnený takúto osobu predviesť na útvar Policajného zboru kvôli zisteniu jej totožnosti.

„Podávateľka však neodmietla preukázať svoju totožnosť, ale nevedela ju preukázať predložením dokladu totožnosti, pretože ho v danej chvíli nemala pri sebe. Z uvedeného dôvodu si chcela po doklad totožnosti ísť do svojho domu, čo jej však nebolo umožnené. Treba tiež uviesť, že zákon o občianskych preukazoch nestanovuje povinnosť nosiť občiansky preukaz neustále pri sebe, príp. ho mať pri sebe od určitej vzdialenosti od miesta trvalého pobytu.“ uviedol ďalej verejný ochranca práv.

Navyše, policajt je oprávnený predviesť osobu na oddelenie len v prípade, ak vyzvaná osoba nemôže preukázať svoju totožnosť **a ani po predchádzajúcom poskytnutí potrebnej súčinnosti nemôže hodnoverne preukázať svoje meno a priezvisko, dátum narodenia a adresu bydliska.** Policajt disponuje viacerými prostriedkami, ktoré má možnosť využiť na zistenie totožnosti osoby. Meno, priezvisko, dátum narodenia a adresa bydliska môže byť preukázaná aj ústnym spôsobom, pričom údaje si môže policajt overiť aj prostredníctvom operačného dôstojníka. Taktiež bolo možné overiť totožnosť prostredníctvom svedkov, v tomto prípade otca dieťaťa, alebo suseda. Všetky tieto prostriedky sú navyše aj časovo menej náročné. Úplne najjednoduchší spôsob overenia totožnosti podávateľky by však bol ten, kedy by jej bolo umožnené ísť si po občiansky preukaz domov a následne ho predložiť príslušníkovi obvodného oddelenia. Z predložených dokladov vyplývalo, že príslušník obvodného oddelenia podávateľke potrebnú súčinnosť na preukázanie totožnosti neposkytol.“ dopĺňa verejný ochranca práv.